

INHOUDSOPGAVE

Inleiding en leeswijzer	2
Waarom op zoek naar een nieuw of aangepast vergadermodel?	2
1. Doelen bij de keuze voor (aanpassing van) het vergadermodel	5
2. Voorstel voor te formuleren randvoorwaarden	6
3. Voorstel voor te formuleren uitgangspunten	6
4. Planning raads werkgroep	7
5. Voorstel nieuw vergadermodel	7
5.1 Het voorstel – driewekelijkse Politieke Avond in Uden	7
5.2 Hoe zijn we tot het basismodel gekomen?	12
5.3 Hoe ziet de Politieke Avond eruit?	13
5.4 Hoe komt de agenda tot stand?	15
5.5 Uitwerking randvoorwaarden met concrete voorstellen	16
BIJLAGE 1 Doelen, randvoorwaarden en uitgangspunten voor het nieuwe vergadermodel	19
1. Doelen bij de keuze voor (aanpassing van) het vergadermodel	19
2. Voorstel voor te formuleren randvoorwaarden	21
3. Voorstel voor te formuleren uitgangspunten	23
BIJLAGE 2 Input college	25
BIJLAGE 3 Input Managementteam	26
BIJLAGE 4 Passages uit advies werkgroep BOB	27
BIJLAGE 5 Advies over openbaarheid vergaderingen en bijeenkomsten	29
1. Algemeen	29
2. Wettelijk uitgangspunt: openbaar vergaderen	29
3. Vertrouwelijkheid en geheimhouding	30
4. ‘De gronden van geheimhouding’, artikel 10 Wob	30
5. Openbaarheid vergaderingen en bijeenkomsten van de raad	31
BIJLAGE 6 Reactie fracties op doelen, randvoorwaarden en uitgangspunten	33
BIJLAGE 7 Voorbeeld agenda’s Politieke Avonden december 2015 – februari 2016	34
BIJLAGE 8 Verslag gesprek raads werkgroep ‘Verkenning Vergadermodel’ met werkgroep 1 G1000 (Burgerparticipatie) op 29 maart 2016	37

VOORSTEL VERGADERMODEL

De raadswerkgroep 'Verkenning Vergadermodel' nodigt de raad uit op een andere manier te vergaderen. Dit is het voorstel. We hebben per 1-1-2017 elke drie weken een Politieke Avond van 19.30 uur tot maximaal 22.30 uur. We starten met de Raadsvergadering, in het geval er besluitstukken zijn. Hierna volgt een Informatieronde. Daarna vergaderen twee raadscommissies parallel: Samenleving en Bestuur én Ruimte, Economie en Financiën. De informatie- en thema-avonden zijn zoveel mogelijk geïntegreerd in de informatieronde en raadscommissies. De tussenliggende donderrdagen benutten we voor werkbezoeken/ excursies/ grote thema- of informatieavonden. Het Vragenuur is onderdeel van de raadsvergadering.

INLEIDING EN LEESWIJZER

Tijdens de raadsconferentie van juni 2015 hebben de burgemeester en griffier de opdracht gekregen om verschillende werkvormen en vergadermodellen te bestuderen die betrekking hebben op de verschillende stadia om te komen tot besluitvorming en daarover advies uit te brengen aan de raad. In het presidium van 16 november 2015 is afgesproken dat een nieuwe raadswerkgroep *Verkenning Vergadermodel* hiermee aan de slag gaat. De werkgroep bestaat uit: Stan Willems, Annemarie van Asseldonk, Frank Kersten, John-Pierre van Deursen, Ingeborg Tros, Henk Hellegers (adviseur), Jeroen Smarius (adviseur), Gerald Gnodde en Bouke Wijma (adviseurs en penvoerders).

De raadswerkgroep – vanaf nu 'we' voor de leesbaarheid – is in januari van start gegaan. In deze notitie presenteren wij ons voorstel aan de raad. Wij hebben de notitie zo opgebouwd. We starten met de aanleiding. Daarna komen de doelen (paragraaf 1), randvoorwaarden (paragraaf 2) en uitgangspunten (paragraaf 3) aan bod. In paragraaf 4 treffen jullie de planning aan en in paragraaf 5 het voorstel. In de bijlages vind je achtergrondinformatie, uitwerkingen in detail en resultaten van consultaties.

WAAROM OP ZOEK NAAR EEN NIEUW OF AANGEPAST VERGADERMODEL?

Op nadrukkelijk verzoek van een aantal fracties schetsen wij hieronder waarom de raad op zoek is gegaan naar aanpassingen van het huidige vergadermodel of een nieuw vergadermodel.

Heidagen gemeenteraad 18 en 19 september 2009 te Heeze: effectiever & efficiënter

Om de toenmalige nieuwe gemeenteraad van dienst te zijn heeft de destijds 'oude' raad enkele aandachtsgebieden benoemd. Het advies was om het thema 'effectiever en efficiënter vergaderen' direct op te pakken na de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010.

Heidagen gemeenteraad 28 & 29 mei 2010 te Deurne: Raad AanZet

Met als doel om het functioneren van de raad als bestuursorgaan te versterken zijn er afspraken gemaakt over structuur, werkwijze en cultuur.

De belangrijkste wensen op een rij:

- de raad wil bij belangrijke projecten de mogelijkheid hebben om 'aan de voorkant' betrokken te worden, nog voordat er een opinienota of raadsvoorstel wordt geschreven;
- de raad wil bij majeure projecten de gelegenheid hebben om in contact te treden met belanghebbenden, om zich op deze manier breed te kunnen oriënteren op het onderwerp;
- de raad wil zijn volksvertegenwoordigende rol daarmee verder verstevigen;
- de raad wil zijn rol als kadersteller meer inhoud geven, zonder daarbij op de stoel van het college te gaan zitten;
- de raad wil naar de burgers van de gemeente Uden toe een 'gezicht' hebben, aanspreekbaar zijn en in contact treden.

De wens en aanpak is o.a. bekrachtigd in het presidium van 31 mei en 13 juli 2010. Er zijn hierover in de loop der jaren verschillende thema-avonden georganiseerd.

Presidium 28 februari 2011: Raad AanZet en 'de werkgroep nieuw raadsleden'

In het presidium van 28 februari 2011 verbinden de trekkers van Raad AanZet (de heren: Van den Berg, Verwijst en Zeegers) zich aan een werkgroep nieuwe raadsleden om na te denken over nieuwe vergadervormen die een impuls kunnen geven aan het vergaderstelsel, participatie én de informatievoorziening.

Presidium 21 januari 2013: Evaluatie met de fracties in 2012

Met betrekking tot het vergaderstelsel vormen onderstaande punten de rode lijn in 2012, o.a.:

- gemis van een lange termijnplanning;
- veranderen van houding en cultuur (oppositie/ coalitie);
- commissiestelsel biedt voldoende ruimte om met elkaar te debatteren;
- het proces van Raad AanZet integreren in de vergadercyclus;
- verduidelijken rol en functionaliteit presidium;
- professionaliseringsslag;
- meer aandacht voor het gezellig samenzijn (teambuilding).

Daarnaast heeft de raad in 2012 de visie 'Udenaar de toekomst' omarmt en aangegeven een belangrijke rol te willen spelen bij de uitvoering van de visie, wat niet los staat van de themabijeenkomsten die de raad organiseert.

Presidium 17 maart 2014: Eindevaluatie Raad 2010–2014

Met betrekking tot het vergaderstelsel vormen onderstaande punten de rode draad in de periode 2010–2014, onder andere:

- de raad zou meer als eenheid moeten opereren;
- het presidium functioneert niet naar tevredenheid, gemaakte afspraken worden telkens opnieuw ter discussie gesteld of op eigen wijze geïnterpreteerd;
- de Raad AanZet wordt positief gewaardeerd, verdere ontwikkeling is nodig;
- vaker mensen uit het veld betrekken;
- meer eigen initiatief nemen. Daarbij 'Udenaar de toekomst' als leidraad nemen;
- de vergaderstructuur aanpassen als Raad AanZet en de activiteiten van de raad daarom vragen.

Ook in het overgangsdokument voor 'de nieuwe raad' zijn de ontwikkelingen toegelicht.

Raadsconferentie 28 en 29 maart 2014 te Uden: 'In een veranderende maatschappij'

Samen met stakeholders en inwoners van Uden heeft de raad bij aanvang van deze nieuwe bestuursperiode nagedacht over de vraag: Wat is een effectieve gemeenteraad? Er zijn vijf onderwerpen op tafel gekomen (zie ook Presidium 22 april 2014):

- G1000 (4 oktober 2014);
- Raadsrapporteurs;
- Teambuilding;
- Besluitvormingsproces (BOB);
- Communicatie.

Presidium 20 april 2015: Vervolg vormgeven effectieve raad (een jaar na de conferentie)

In overleg met de mensen van 'Udenaar de Toekomst' en de G1000 stemt het presidium in met het organiseren van een bijeenkomst over het vormgeven van effectieve samenwerking.

Raadsconferentie 27 juni 2015 te Uden: 'Effectieve samenwerking'

Op 27 juni 2015 heeft een Raadsbijeenkomst met het maatschappelijk middenveld plaatsgevonden. Het vormgeven van effectieve samenwerking stond centraal. Zie tevens presidium 7 september 2015 (incl. aanmelden 'Democratic Challenge'). Qua vergaderstructuur komen o.a. onderstaande thema's terug:

- onderzoek hoe de raad bij grotere beleidsmatige thema's meer aan de voorkant van de beleidsvorming betrokken kan worden waarbij ook interactie met de samenleving plaatsvindt;

- burgemeester en de griffier gaan verschillende werkvormen en vergadermodellen die betrekking hebben op de verschillende stadia om te komen tot besluitvorming bestuderen en voorleggen.

Presidium 16 november 2015: Werkgroep Vergadermodel

Het presidium start een nieuwe werkgroep over het Vergadermodel.

In paragraaf 1 hebben wij de aanleidingen omgezet in doelen bij de keuze voor (aanpassing van) het vergadermodel.

1. DOELEN BIJ DE KEUZE VOOR (AANPASSING VAN) HET VERGADERMODEL

Er bestaan verschillende vergadermodellen in Nederland. Om een verkenning naar aanpassingen aan of alternatieven voor ons Vergadermodel uit te voeren, is het handig om eerst een aantal doelen te formuleren. Anders bestaat de kans dat we door de bomen het bos niet meer zien. Dat kunnen doelen zijn vanuit een bepaalde ambitie, bijvoorbeeld inwoners meer betrekken, of vanuit een bepaalde onvrede, bijvoorbeeld over het tempo van besluitvorming.

Voorstel 1 aan de raad

De doelen zijn:

- A Het vergroten van de rol van de raad bij de inhoudelijke en procesmatige kaderstelling bij de start.
- B Meer ruimte voor inbreng van inwoners en organisaties.
- C We zorgen ervoor dat de raad vaker, sneller en beter voorbereid een besluit kan nemen.
- D De vergadervorm beter aansluiten op de fase waarin het onderwerp zich bevindt: onderscheid maken tussen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

Kernargumentatie

De gekozen doelen hebben wij gebaseerd op de in de vorige paragraaf beschreven raadsuitspraken en -afspraken uit de periode 2009 – 2015 en:

1. een evaluatief gesprek van de griffier met het college (zie bijlage 2) en managementteam (zie bijlage 3);
2. signalen van verschillende raadsleden tijdens de kennismakingsgesprekken met de griffier;
3. het advies van de raadswerkgroep BOB (verwerkt in deze notitie en in bijlage 4);
4. de raadsconferentie juni 2015 en de Udense inzending voor de *Democratic Challenge*;
5. inspiratie uit andere gemeentes en onze eigen ervaringen en ideeën.

Wil je meer weten? In bijlage 1 hebben wij de doelen toegelicht.

2. VOORSTEL VOOR TE FORMULEREN RANDVOORWAARDEN

Hieronder staat een aantal randvoorwaarden.

Voorstel 2 aan de raad

De randvoorwaarden zijn:

- A Er moet een goed overzicht van belangrijke thema's en onderwerpen zijn;
- B Stevige sturing van de raad op agendering en proces;
- C Een ruime meerderheid van de raad wil, durft en kan deels anders gaan vergaderen en in overleg gaan met inwoners en organisaties;
- D Durf te experimenteren en leer van de successen en mislukkingen;
- E Leuk werkt beter;
- F De bedoeling gaat voor de regels.

Kernargumentatie

We moeten voldoen aan deze randvoorwaarden, willen we de in paragraaf 1 genoemde doelen bereiken (zie verder bijlage 1).

In bijlage 1 hebben we de randvoorwaarden verder uitgewerkt en toegelicht.

3. VOORSTEL VOOR TE FORMULEREN UITGANGSPUNTEN

Wij hebben een aantal uitgangspunten geformuleerd. Deze zijn hieronder samengevat. In bijlage 1 staat meer informatie.

Voorstel 3 aan de raad

De uitgangspunten zijn:

- A Ondersteunen huidige kernrollen van de raad en de raadsleden: volksvertegenwoordiger, kadersteller en controleur;
- B Aansluiten bij nieuwe accenten in het raadswerk, onder andere: verbinder, borgen en toezicht houden op democratische waarden en processen (bijvoorbeeld bij de Omgevingsvisie);
- C Vermindering vergader- en werkdruk raadsleden;
- D We hanteren het principe: vergaderingen en bijeenkomsten zijn openbaar, tenzij.

Kernargumentatie

Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op wet- en regelgeving (A en D), recente ontwikkelingen en inzichten (B) en de wens van de raad (C) (zie verder bijlage 1).

De bovenstaande doelen, randvoorwaarden en uitgangspunten zijn in februari binnen alle fracties besproken. Het presidium heeft op 29 februari de balans opgemaakt. De reacties van de verschillende fracties staan in bijlage 6.

4. PLANNING RAADSWERKGROEP

In de presidia van 7 september en 16 november 2015 is doel, aanpak en planning voor de raads werkgroep afgesproken. Wij hebben deze verder ingevuld. We hebben ervoor gekozen om vanaf 2017 met het nieuwe model te willen werken, zodat de implementatie goed kan worden voorbereid en dit intern goed kan worden gecommuniceerd. Zie voor een aantal vereiste acties de paragraaf ‘vervolg’ in het raadsvoorstel.

Wie	Wat	Wanneer
Raads werkgroep	Conceptvoorstel bespreken met werkgroep Burgerparticipatie en college	eind maart
Raads werkgroep	Bezoek beeldvormende Podiumbijeenkomst in Oss	21 april
Raads werkgroep	Reacties verwerken en raadsvoorstel opstellen	medio mei gereed
Presidium	Bespreken advies en raadsvoorstel	6 juni
Themabijeenkomst	Toelichten advies en bespreken met alle raadsleden (accent op beeldvorming)	9 juni
Raadscommissie AZ	Bespreken raadsvoorstel en advies geven aan de raad	22 juni
Raad	Besluit nemen	7 juli
Griffier	Bij positief besluit: voorbereiding invoering	najaar
Raad	Eerste Politieke Avond	januari 2017

5. VOORSTEL NIEUW VERGADERMODEL

We lichten het voorstel in paragraaf 5.1 en 5.2 uitgebreid toe. In paragraaf 5.3 hebben we de cyclus van eind 2015 omgezet naar het voorgestelde nieuwe vergadermodel, zodat jullie kunnen lezen hoe het praktisch uitpakt. In paragraaf 5.4 lezen jullie hoe we straks de agenda maken. In paragraaf 5.5 werken we de geformuleerde randvoorwaarden verder uit.

5.1 HET VOORSTEL – DRIEWEKELIJKSE POLITIEKE AVOND IN UDEN

In Nederland bestaan ogenschijnlijk heel veel verschillende vergadermodellen. Voor een groot deel zijn de verschillen echter cosmetisch. Achter namen als plein, podium, carrousel, en politieke markt schuilen vaak dezelfde principes. Het verschil zit vaak in de details.

De ordenende principes die het verschil maken zijn:

- wel of geen commissiestelsel en het aantal en soort commissies;
- wel of geen gelijktijdige sessies;
- deelnemers vast of flexibel;
- mate van flexibiliteit van vergadervormen en bijeenkomsten;
- mogelijkheid om binnen het vergadermodel te experimenteren.

Wij stellen een aantrekkelijk en levendig nieuw vergadermodel voor: de **Politieke Avond**.

Hieronder is het voorstel uitgewerkt.

Voorstel 4 aan de raad

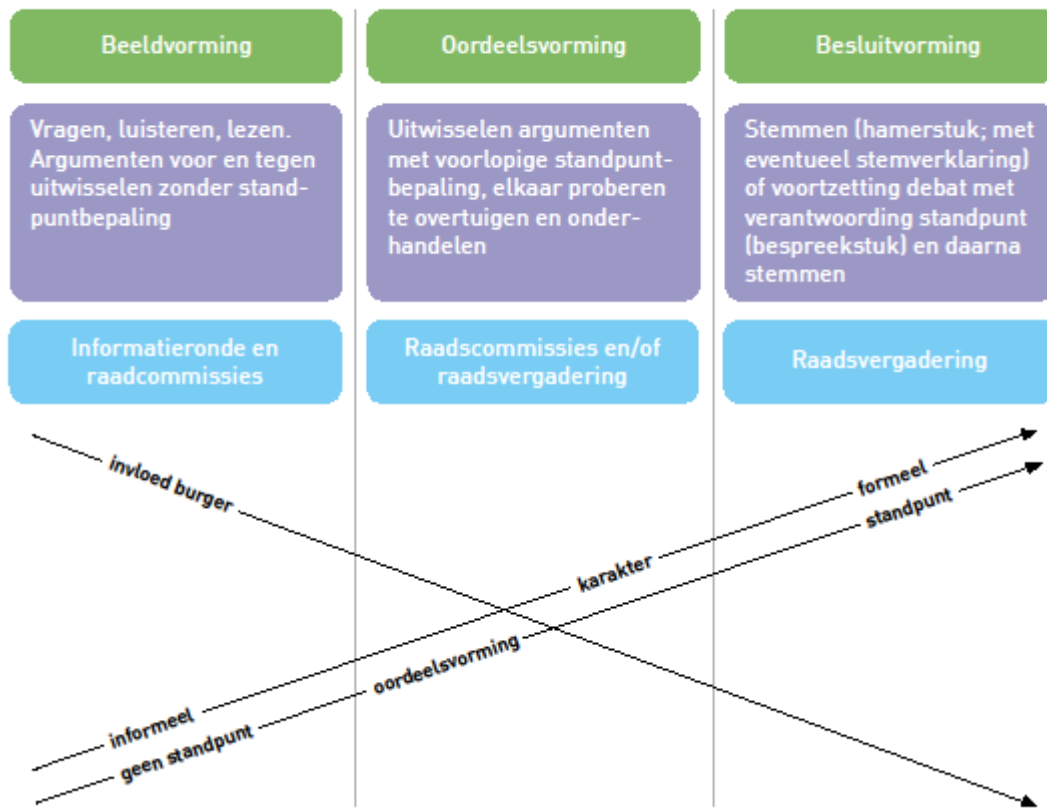
We hebben elke drie weken een Politieke Avond van 19.30 uur tot maximaal 22.30 uur. We starten met een raadsvergadering, als er besluitstukken zijn. Hierna volgt een informatieronde. Daarna vergaderen twee raadscommissies parallel: Samenleving en Bestuur én Ruimte, Economie en Financiën. De informatie- en thema-avonden zijn zoveel mogelijk geïntegreerd in de informatieronde en raadscommissies. De tussenliggende donderdagen benutten we voor werkbezoeken/ excursies/ grote thema- of informatieavonden. Het vragenuur is onderdeel van de raadsvergadering.

De eindtijd van de raadsvergadering en de begin- en eindtijden van de informatieronde en raadscommissies zijn flexibel. Dat is afhankelijk van de hoeveelheid en aard van de te behandelen voorstellen, onderwerpen en presentaties. Soms kan een van de onderdelen dus ook vervallen. In drukke perioden is het ook mogelijk extra raadsvergaderingen (zonder raadscommissies) in te plannen.

Kernargumentatie

Dit voorstel sluit goed aan op de geformuleerde doelen, randvoorwaarden en uitgangspunten (zie verder paragraaf 5.2).

Politieke Avond in Uden



We lichten de drie onderdelen toe.

Raadsvergadering

Tijdsindicatie: 19.30 – 20.15 uur

In de raadsvergadering 'tikt' de raad de hamerstukken af, die in de drie weken daaraan voorafgaande raadcommissie als hamerstuk zijn betiteld. Daarnaast debatteert de raad over de bespreekstukken, die in de raadcommissies van drie weken ervoor als bespreekstuk zijn betiteld.

Informatieronde

tijdsindicatie: 20.15 – 21.00 uur

Het gaat informatieverstrekking via bijvoorbeeld presentaties, gesprekken aan tafel en marktkramen. De setting is informeel.



Ambtenaren en collegeleden geven tijdens de Informatieronde (technische) informatie aan raads- en burgerleden over onderwerpen, waarover de gemeenteraad later een besluit moet nemen of over belangrijke ontwikkelingen. We gaan niet met elkaar in discussie. Het doel is informeren en beeldvorming. Inwoners hebben de mogelijkheid om een initiatief of nieuw idee aan de raad te presenteren. Het gaat om grotere initiatieven, waarbij betrokkenheid van de raad gewenst en passend is. We nodigen de verbinders daarbij ook uit. Wat levert dat op? Ideeën om belemmerende regels weg te halen, een zetje in de rug bij de start, soms als gemeente gewoon even niets doen, helder krijgen wat de inwoners nodig hebben, erkenning, waardering, publiciteit, een verbinding met de verantwoordelijk ambtenaren leggen, mensen mobiliseren, nieuwe groepen betrekken en dwarsverbanden organiseren.

Twee raadscommissies ‘Samenleving en Bestuur’ én ‘Ruimte, Economie en Financiën’ parallel

tijdsindicatie: 21.15 – 22.30 uur

Binnen de agenda's voor beide raadscommissies werken we met een aantal vaste blokken. De vulling is afhankelijk van het aanbod van informatie, stukken en agendaverzoeken. De blokken zijn: beeldvorming, oordeelsvorming en controle. De raadscommissie ‘Samenleving en Bestuur’ behandelt de onderwerpen van de huidige raadscommissie PZ en van AZ de onderwerpen bestuurszaken en openbare orde en veiligheid. De raadscommissie ‘Ruimte, Economie en Financiën’ behandelt de onderwerpen van de huidige raadscommissie REO en van AZ de onderwerpen financiën en beheer openbare ruimte.

Beeldvorming over raadsvoorstellen en opiniërende nota's.

Bij complexe en/ of maatschappelijk en politiek gevoelige onderwerpen bespreekt de raadscommissie raadsvoorstellen twee keer voor. De eerste keer is voor de beeldvorming bedoeld. Informeren, verkennen en de dialoog staan centraal. Standpuntbepaling en discussie zijn voor de volgende fase: oordeelsvorming. Inspraak van inwoners krijgt ook een plek in de beeldvormende fase. Inwoners en organisaties krijgen maximaal 5 minuten om in te spreken.

Voorstel 5 aan de raad

We breiden het inspreekrecht iets uit. Insprekers krijgen de mogelijkheid om op uitnodiging van de voorzitter aan het einde van de eerste en tweede termijn nog kort een reactie te geven. De voorzitters bewaken dat er daarbij geen herhaling van de inspraak plaatsvindt. Als we heel veel meesprekers verwachten of willen uitnodigen, organiseren we iets speciaals (hoorzitting, wereld café, enz.). Ook de Informatieronde biedt de mogelijkheid voor uitwisseling tussen inwoners, organisaties en politiek.

Kernargumentatie

Door deze uitbreiding van het inspreken kunnen we de dialoog tussen inwoners/organisaties en politiek versterken (paragraaf 1 doel B).

In de raadscommissie drie weken later vindt de oordeelsvorming plaats, tenzij de raadscommissie meer tijd nodig heeft voor de beeldvorming. Na afloop van de beeldvorming 'beslist' de raadscommissie hierover. Deze beeldvormende besprekingen zijn zo informeel mogelijk van karakter. De vorm is flexibel en afhankelijk van het onderwerp.

Natuurlijk kan de raad ook zonder voorstellen of nota's aan beeldvorming doen. Bijvoorbeeld bij de start van beleidsvorming. Goede afspraken zijn voorwaardelijk (zie Bijlage 1 randvoorwaarden A en B). De agendacommissie voert namens de raad de procesregie.

Oordeelsvorming: advies formuleren aan de raad over raadsvoorstellen

De raadscommissie adviseert de raad over de raadsvoorstellen: hamerstuk of bespreekstuk. Inspraak is mogelijk. Raadsleden kunnen moties en amendementen tijdens de oordeelsvorming aankondigen of van te voren vast ter bespreking indienen.

Oordeelvorming: richting aan het college meegeven

Meestal bereidt het college de raadsbesluiten voor. Wanneer nog niet precies duidelijk is wat het beste voorstel kan zijn, dan kan het college zo'n onderwerp ter opiniering aan de raadscommissie voorleggen. De raad kan ook zelf om zo'n nota met varianten vragen! De raadscommissie bespreekt de verschillende opties. Argumenten voor en tegen komen aan de orde. De raadscommissie neemt geen formeel besluit, maar het college krijgt wel een richting mee. Daarna stelt het college een definitief voorstel aan de raad op. Bij complexe en/ of maatschappelijk en politiek gevoelige opiniërende nota's bespreekt de

raadscommissie deze twee keer: eerst beeldvormend en daarna opiniërend (richting meegeven aan het college of de burgemeester).

Controle college en/ of burgemeester

Raadsleden controleren de wijze waarop college en burgemeester hun bevoegdheden uitoefenen. Raadsleden kunnen hierop invloed uitoefenen door bijvoorbeeld een informatiememo te agenderen. Dit gebeurt met een goede motivatie. We maken duidelijk onderscheid tussen uitgebreid bespreken (agendapunt) of kort en bondig (rondvraag).

5.2 HOE ZIJN WE TOT HET BASISMODEL GEKOMEN?

Het basismodel is de enige hoofdvariant die past binnen de geformuleerde doelstellingen, randvoorwaarden en uitgangspunten. Andere mogelijke hoofdvarianten zijn:

- a. een politieke markt waar drie of meer bijeenkomsten tegelijk plaatsvinden met vrije deelname;
- b. het huidige vergadermodel in Uden handhaven en alleen qua frequentie verhogen;
- c. geen inhoudelijke maar thematische raadscommissies (bijvoorbeeld kaderstelling of evaluatie).

De bij a, b en c beschreven hoofdvarianten hebben wij af laten vallen en dus niet verder uitgewerkt. Wij hebben daarvoor de volgende argumenten:

De politieke markt is niet goed werkbaar in Uden, omdat we veel eenmansfracties hebben.

Het werven van extra burgerleden zou een oplossing kunnen bieden, maar dat blijkt nu al best lastig.

De frequentie van het huidige vergadermodel verhogen zonder verdere ingrepen leidt tot veel extra raadscommissievergaderingen of vertraging van de besluitvorming.

Als we meer ruimte voor de beeldvorming willen, dan betekent dat drie extra raadscommissievergaderingen per cyclus of het raadsbesluit in de volgende cyclus nemen. Dat leidt of tot onaanvaardbare toename van de vergaderdruk (Bijlage 1 uitgangspunt C) of tot tragere besluitvorming (Bijlage 1 doel C).

Thematische raadscommissies passen niet goed in Uden.

De meeste raadsleden hebben affiniteit met ruimte of sociaal domein; zelden met beide.

5.3 HOE ZIET DE POLITIEKE AVOND ERUIT?

We zetten de commissie- en raadsclus van november – december 2015 en januari – februari 2016 hieronder om naar het nieuwe model. In die periode hadden we de volgende 11 vergaderingen en bijeenkomsten:

- 30 november raadscommissie REO
- 1 december raadscommissie PZ
- 2 december raadscommissie AZ
- 10 december workshop ‘Instrumenten van de raad’
- 17 december raadsvergadering
- 28 januari informatiebijeenkomst economische spin-off vliegbasis Volkel
- 1 februari raadscommissie REO
- 2 februari raadscommissie PZ
- 3 februari raadscommissie REO
- 18 februari raadsvergadering
- 25 februari raadsinformatieavond Transformatie binnen Sociaal Domein

De raadsleden hebben gemiddeld aan 5 – 6 vergaderingen/ bijeenkomsten deelgenomen. De agenda en stukken staan in iBabs.

We hebben deze 11 bijeenkomsten en vergaderingen omgezet naar het voorgestelde model van de Politieke Avond. In het nieuwe model hadden we dan vijf Politieke Avonden gehad op: 26 november, 17 december, 14 januari, 4 februari en 25 februari.

Elk raadslid neemt dan dus aan 5 vergaderingen/ bijeenkomsten deel. Het aantal avonden neemt daarmee gemiddeld iets af.

Hieronder staat als voorbeeld de agenda van 26 november. Voor jullie beeldvorming hebben we nog drie agenda's opgesteld. Die vinden jullie in bijlage 7.

Agenda Politieke Avond 26 november 2015

Informatieronde 19.30 – 20.00 uur¹

Toelichting op RV Ontwerp Geurbeleid met mogelijkheid om technische vragen te stellen
Presentatie stand van zaken diverse inwonersinitiatieven

Raadscommissie Samenleving en Bestuur 20.00 – 20.45 uur

Beeldvorming (vervalt)

Oordeelsvorming

RV Onderhoud gemeentelijke eigendommen (Van Merwerode)

RV Wijziging GR–RAV van West- en Midden Brabant (Vonk)

Controle

Informatienota Voortgang huisvesting arbeidsmigranten (Hellegers)

Raadscommissie Ruimte, Economie en Financiën 20.00– 22.30 uur

Beeldvorming

RV Omgevingsvisie Uden 2015 (met meespreker) (Peerenboom)

RV Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (met meespreker) (Van Merwerode)²

RV Ontwerp Geurbeleid (met meesprekers) (Van Merwerode)

Oordeelsvorming

RV Aanpassen belastingen, rechten en tarieven 2016 (Peerenboom)

RV Legesverordening 2016 (Peerenboom)

RV Bestuursrapportage 2015 (Peerenboom)

RV Overheveling budgetten (Peerenboom)

RV Bestemmingsplan Zeelandsedijk Volkel (Peerenboom)

RV Bestemmingsplan Steeuwichtweg Uden (Peerenboom)

RV Bestemmingsplan Recreatieve poort De Bosrand Uden (Peerenboom)

RV Jaarprogramma Wabo en Milieu 2016 (Van Merwerode)

RV Duurzaamheidsagenda 2015 – 2020 (Van Merwerode)

Controle

Geen onderwerpen

¹ Indien er geen besluitstukken zijn zal met de informatieronde worden aangevangen.

² Mocht wethouder Van Merwerode nog niet op tijd kunnen aanschuiven in verband met de behandeling van het raadsvoorstel over gemeentelijke gebouwen in de andere raadscommissie, dan behandelen we eerst een aantal raadsvoorstellen van wethouder Peerenboom voor de oordeelsvorming.

5.4 HOE KOMT DE AGENDA TOT STAND?

Wie stellen de voorlopige agenda's vast?

Op dit moment stelt het Presidium de voorlopige agenda's vast. Wanneer we straks de Politieke Avond organiseren, moet dit eens per 3 weken in plaats van 6 weken gebeuren.

Voorstel 6 aan de raad

We stellen voor een agendacommissie met deze samenstelling te introduceren:

- de 2 commissievoorzitters, de twee plaatsvervangende commissievoorzitters, de burgemeester als voorzitter en de griffier.

Kernargumentatie

Wij verwachten dat deze compacte agendacommissie effectiever en minder politiek functioneert dan het huidige presidium.

In het voorgestelde model vergaderen de raadscommissies parallel. Raadscommissievoorzitters kunnen daardoor niet langer zelf aan een raadscommissie deelnemen. Door vaker de plaatsvervangende voorzitters in te zetten, kunnen we dat deels ondervangen. Zij kunnen dat in onderling overleg regelen. Als er een agendacommissie komt, verandert de rol van het presidium. Het wordt een seniorenconvent dat op afroep bij elkaar komt.

Het belang van goede programmering neemt toe

In deze notitie is dat toegelicht in Bijlage 1 bij randvoorwaarde B.

Voorstel 7 aan de raad

Voor het programmeren van de Politieke Avond stellen wij deze leidraad voor:

- Complexe raadsvoorstellen die niet maatschappelijk en politiek gevoelig zijn, behandelen we alleen tijdens de Informatieronde en drie weken later in de raadscommissie voor oordeelsvorming;
- Complexe raadsvoorstellen die wel maatschappelijk en politiek gevoelig zijn, behandelen we eerst tijdens de Informatieronde en dezelfde avond in de raadscommissie voor beeldvorming. Drie weken later behandelen we die in de raadscommissie voor oordeelsvorming;
- Weinig complexe en maatschappelijk en politiek ongevoelige raadsvoorstellen behandelen we direct in de raadscommissie voor oordeelsvorming.

Kernargumentatie

We doen hiermee recht aan de BOB-methodiek. De raadsbehandeling van voorstellen en onderwerpen is uitgebreid en over meerdere bijeenkomsten/ vergaderingen uitgesmeerd wanneer nodig en korter en sneller wanneer mogelijk (zie schema op de volgende bladzijde).

Raadsvoorstel	Informatieronde	Commissie: beeldvorming	Commissie: oordeelsvorming	Raad debat/ besluit
Complex en maatschappelijk en politiek ongevoelig	X		X	X
Complex en maatschappelijk en politiek gevoelig	X	X	X	X
Weinig complex en maatschappelijk en politiek gevoelig		X	X	X

Dit is nadrukkelijk een leidraad. Soms kan bijvoorbeeld twee keer beeldvorming nodig zijn. De bedoeling gaat voor de regels!

Er dient ruimte te zijn om te experimenteren. Zo kunnen we in navolging van de raad van Lelystad soms een ‘Buitenraad’ organiseren. Dan is er een bijeenkomst die overal mag plaatsvinden, behalve in het gemeentehuis. Iedere keer kiezen we bewust voor een ander format. Vaak is het een bezoek aan een wijk, mede voorbereid met mensen uit de wijk. Voor een sessie over bijvoorbeeld innovatieve economie, kiezen we voor een DWDD-achtige setting om het gesprek te voeren, inclusief een sidekick die gekke vragen stelt. Een andere vorm van experimenteren kan liggen in de mogelijkheid voor raadsleden tot het meenemen van een gast of deskundige.

5.5 UITWERKING RANDVOORWAARDEN MET CONCRETE VOORSTELLEN

In paragraaf 2 zijn de randvoorwaarden geschetst om van het nieuwe vergadermodel een succes te maken. In deze paragraaf werken we deze waar nodig verder uit.

A ER MOET EEN GOED OVERZICHT VAN BELANGRIJKE THEMA'S EN ONDERWERPEN ZIJN. De griffie heeft in overleg met organisatie en college een lange termijn agenda opgesteld. Het bleek soms lastig om zicht te krijgen op onderwerpen die nog helemaal ‘groen’ zijn. Terwijl juist die onderwerpen zich lenen om samenleving en raad aan de voorkant meer in positie te brengen. Daarom actualiseren we de *Langetermijn agenda* tweemaandelijks en hebben extra aandacht voor de onderwerpen waarvoor ambtelijk en bestuurlijk nog geen voorbereidende stappen zijn gezet.

B DE RAAD AAN ZET: STEVIGER STURING OP AGENDERING EN PROCES.

Het nieuwe vergadermodel vereist dat de agendacommissie veel meer stuurt op de agendering, planning en vormgeving van bijeenkomsten en het proces.

Voorstel 8 aan de raad

Om de processturing te versterken maakt de agendacommissie in de *Langetermijn agenda* per onderwerp een keuze tussen deze drie smaken:

1. De raad organiseert zelf de beeldvorming en stelt een bestuursopdracht op. Natuurlijk gebeurt dit in afstemming met organisatie/ college.
2. De raad vraagt het college met een startnotitie te komen, waarin een verkenning van de problematiek/ kans staat. Hierin staan ook inhoudelijke kaders en een procesontwerp. In dit procesontwerp staat duidelijk welke stappen het college gaat zetten en wanneer en op welke manier de raad aan zet is. Een volgende stap kan bijvoorbeeld een opinienota met verschillende oplossingsrichtingen of ambitieniveaus zijn. Ook de betrokkenheid en mate van invloed van inwoners en organisaties komt in de startnotitie aan bod. De raad bespreekt de startnotitie en vult deze aan en/ of brengt wijzigingen aan.
3. In de derde variant legt de raad de beleidsvoorbereiding geheel in handen van het college, omdat het onderwerp bijvoorbeeld politiek-maatschappelijk weinig gevoelig ligt of weinig regelruimte biedt. De raad wacht de raadsvoorstellen dan af.

Kernargumentatie

1. Deze aanpak sluit goed aan bij Raad AanZet.
2. Het onderscheid tussen deze drie smaken bevordert heldere verhoudingen tussen college en raad.
3. Het onderscheid maakt prioriteitstelling door de raad mogelijk en helpt om de werkdruk voor raadsleden aanvaardbaar te houden.

De eerste smaak biedt ook de kans om het echt anders te doen in Uden. Nu de verhoudingen in de lokale democratie verschuiven verandert de rol en verantwoordelijkheid van inwoners, raadsleden, wethouders, ambtenaren en maatschappelijke partners. Inwoners doen graag mee, getuige de vele inwonersinitiatieven in Uden. Inwoners en het maatschappelijk middenveld denken ook graag mee. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de grote deelname aan *Udenaar de Toekomst, G1000* en de conferentie met het maatschappelijk middenveld juni 2015. Maar hoe stimuleren we die betrokkenheid bij een concreet onderwerp op een echt vernieuwende manier? Een manier waarbij niet de gemeente bedenkt wie wanneer welke invloed mag uitoefenen, maar dat samen gebeurt. We kunnen samen op zoek naar nieuwe manieren om vraagstukken op te pakken en soms ook besluiten te nemen. Samen: denken, doen, ontdekken en leren.

- C EEN RUIME MEERDERHEID VAN DE RAAD WIL, DURFT EN KAN DEELS ANDERS GAAN VERGADEREN EN IN OVERLEG GAAN MET INWONERS EN ORGANISATIES.

Voorstel 9 aan de raad

We bieden een training voor de raadsleden en burgerleden aan. We trainen de commissievoorzitters ook apart. We evalueren regelmatig hoe het gaat. We spreken elkaar aan op de gedragsregels die we ontwikkelen.

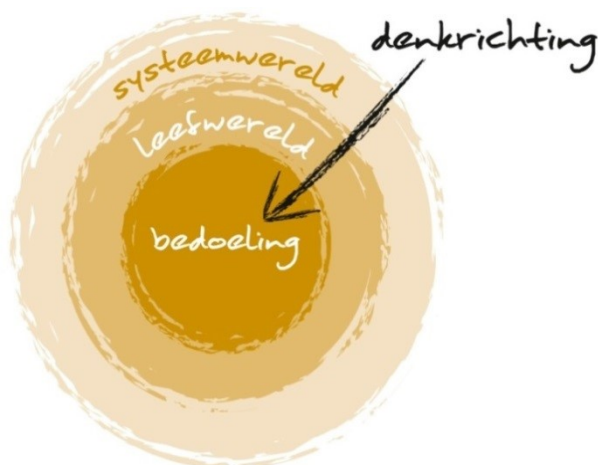
Kernargumentatie

Een andere manier van vergaderen vereist ander gedrag van de deelnemers en voorzitters. Bij een beeldvormende bespreking is het de bedoeling dat we de standpunten nog even opzouten. Alleen dan is het mogelijk om een ander, bijvoorbeeld inwoner, echt te horen. Onder het motto training en reflectie baart kunst, maken we hier werk van.

- D DURF TE EXPERIMENTEN EN LEER VAN DE SUCCESSEN EN MISLUKKINGEN.
Dit gaan we gewoon doen.

- E LEUK WERKT BETER.
Dit houden we in ons achterhoofd.

- F DE BEDOELING GAAT VOOR DE REGELS.
We ontwikkelen een basisset van afspraken. Daarmee starten we.



1. DOELEN BIJ DE KEUZE VOOR (AANPASSING VAN) HET VERGADERMODEL

Er bestaan verschillende vergadermodellen in Nederland. Om een verkenning naar aanpassingen aan of alternatieven voor ons Vergadermodel uit te voeren, is het handig om eerst een aantal doelen te formuleren. Anders bestaat de kans dat we door de bomen het bos niet meer zien. Dat kunnen doelen zijn vanuit een bepaalde ambitie, bijvoorbeeld inwoners meer betrekken, of vanuit een bepaalde onvrede, bijvoorbeeld over het tempo van besluitvorming.

De gekozen doelen hebben wij gebaseerd op de in de eerste paragraaf van het voorstel beschreven raadsuitspraken en –afspraken uit de periode 2009 – 2015 en:

1. evaluatief gesprek van de griffier met het college (zie bijlage 2) en managementteam (zie bijlage 3);
2. signalen van verschillende raadsleden tijdens de kennismakingsgesprekken met de griffier;
3. advies van de raadswerkgroep BOB (verwerkt in deze notitie en in bijlage 4);
4. raadsconferentie juni 2015 en Udense inzending *Democratic Challenge*;
5. inspiratie uit andere gemeentes en onze eigen ervaringen en ideeën.

De doelen zijn:

A HET VERGROTEN VAN DE ROL VAN DE RAAD BIJ DE INHOUDELIJKE EN PROCESMATIGE KADERSTELLING BIJ DE START.

De rol van de raadsleden is niet primair het beoordelen van stukken die door het college zijn voorbereid. Visieontwikkeling, ophalen wat gewenst is of hoe het moet, behoren meer aandacht te krijgen (advies raadswerkgroep BOB). Dus naast de inhoud ook aandacht voor het proces(ontwerp). De rol van de raad bij het proces(ontwerp) komt ook in paragraaf 2 van deze bijlage terug.

B MEER RUIMTE VOOR INBRENG VAN INWONERS EN ORGANISATIES.

Traditioneel is het gehele systeem ingericht op vergaderen met de achterban, de fractie, de commissie en de raad. En waar is er ruimte voor de maatschappelijke partners, verenigingen, raden uit de regio, burgers, etc? (advies raadswerkgroep BOB). In de Udense inzending voor de *Democratic Challenge* hebben we het zo verwoord: meer gebruik maken van alle kennis, kunde, ideeën en energie in Uden door: inwoners meer te betrekken bij de besluitvorming in het gemeentehuis (college en raad) en meer ruimte creëren voor maatschappelijk initiatief in de bestuurlijke plannen voor de komende periode.

C WE ZORGEN ERVOOR DAT DE RAAD VAKER, SNELLER EN BETER VOORBEREID EEN BESLUIT KAN NEMEN.

Vlak voor de zomer en kerstvakantie zijn de agenda's van raads- en commissie-vergaderingen overvol, daarbuiten soms erg leeg. Er zijn maar 6 gewone raadsvergaderingen per jaar. Dat leidt tot trage besluitvorming, zeker wanneer het college een deadline voor een bepaalde raadscyclus door omstandigheden mist. Het leidt ook tot druk bij raadsleden. Complexe stukken moeten bij voorkeur na één behandeling in de raadscommissie door naar de raad, omdat anders vertraging optreedt. Dat is wel efficiënt maar niet altijd effectief. Tot slot kunnen we efficiënter werken door meerdere thema's op één avond te behandelen, bijvoorbeeld een informatieavond met twee thema's.

D DE VERGADERVORM BETER AANSLUITEN OP DE FASE WAARIN HET ONDERWERP ZICH BEVINDT: ONDERSCHIED MAKEN TUSSEN BEELDVORMING, OORDEELSVORMING EN BESLUITVORMING.

Er is behoefte om het accent te verleggen van vergaderen naar interactie. We kunnen de raad beter tot zijn recht laten komen door het besluitvormingsproces scherper te splitsen en qua vorm beter aan te laten sluiten op de fase waarin het onderwerp zich bevindt. Dit komt de besluitvorming ook ten goede komen. Dit kunnen we doen door het huidige traditionele commissiemodel een stukje op te rekken en te experimenteren met het BOB-model. In het BOB-model zijn beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming duidelijk gescheiden. Overigens hoeft deze scheidslijn niet voor alle onderwerpen te worden gehanteerd; wel voor die waar vooral de beeldvorming wat nadrukkelijker aandacht dient te krijgen (advies raadswerkgroep BOB).

De informatieavonden – al dan niet in nieuwe stijl – moeten we hierin ook een goede plek geven. Belangrijk is dat op die avonden alleen informatieoverdracht plaatsvindt. Raadsleden hoeven nog geen oordeel te geven, daarvoor is de raadscommissie. Anders gezegd: de informatieavond is niet bedoeld om kaders te stellen of voor te sorteren op bepaalde richtingen. Dat gebeurt nu af en toe wel.

Toelichting beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming

Hieronder zijn de drie fases toegelicht. In bijlage 4 staat de verdieping van de werkgroep BOB.

Beeldvorming	Oordeelsvorming	Besluitvorming
• inzicht krijgen in de inhoudelijke problematiek; • inzicht krijgen in oplossingsrichtingen; • inzicht krijgen in wat anderen (raadsleden maar ook belanghebbende burgers en instellingen) denken; • argumenten voor en tegen uitwisselen zonder standpuntbepaling. Het kan gaan om de beeldvorming op basis van een door het college voorbereid raadsvoorstel of opiniërende nota. Beeldvorming zonder stukken kan natuurlijk ook. Dan geeft de raad het college bijvoorbeeld opdracht om na de beeldvormende avond met een startnotitie te komen.	• uitwisselen van argumenten met een voorlopige standpuntbepaling; • elkaar proberen te overtuigen (verkennend debat gericht op oordeelsvorming) en onderhandelen; • voorlopig oordeel uitspreken en politieke profilering; • duidelijke conclusie en advies aan de raad.	• de meningen zijn dan al bekend en afhankelijk van de afrondende conclusie in de commissievergadering leidt dit tot een hamerstuk, een stuk met stemverklaring of voortzetting van het debat met verantwoording van het standpunt (bespreekstuk); • dat is ook het moment dat moties en amendementen worden ingebracht en de besluitvorming wordt afgerond.

2. VOORSTEL VOOR TE FORMULEREN RANDVOORWAARDEN

Hieronder staat een aantal randvoorwaarden. Hieraan moeten we voldoen, willen we de hiervoor genoemde doelen bereiken.

A ER MOET EEN GOED OVERZICHT VAN BELANGRIJKE THEMA'S EN ONDERWERPEN ZIJN.

Met een goed overzicht van de belangrijkste thema's en onderwerpen kan de raad meer invloed uitoefenen op de planning en de wijze waarop hij betrokken wil worden en anderen wil betrekken. Naast de grote onderwerpen, de planning en control cyclus horen ook moties en toezeggingen in deze lange termijnagenda thuis. Al met al kan een lange termijnagenda

dus in feite fungeren als een soort dynamisch beleidsprogramma van de raad (advies werkgroep BOB).

B STEVIGE STURING VAN RAAD OP AGENDERING EN PROCES.

De raad kan zijn lange termijnagenda beter beheren en sturen op de agendering. Beduidend meer dan in de afgelopen periode zal de raad zich bezig moeten gaan houden met deze agenda en het plannen van de verschillende bijeenkomsten (advies raads werkgroep BOB).

Daarnaast is het van belang dat de raad actiever stuurt op het proces. Wanneer en hoe wil hij zelf aan zet zijn en welke betrokkenheid en invloed van de samenleving vindt de raad wenselijk om als kader aan het college mee te geven of zelf vorm te geven? Vindt de raad het goed als het college een aanpak van een belangrijk thema via een informatienota communiceert of wil de raad aan het begin van het proces een goede startnotitie ontvangen, die hij aanvult en aanscherpt. Hierover moeten college en raad goede procesafspraken maken. De driehoek burgemeester – secretaris – griffier kan dit voorbereiden. In de bij A genoemde lange termijnagenda kunnen de procesafspraken op hoofdlijnen een plek krijgen.

C EEN RUIME MEERDERHEID VAN DE RAAD WIL, DURFT EN KAN DEELS ANDERS GAAN VERGADEREN EN IN OVERLEG GAAN MET INWONERS EN ORGANISATIES.

In de vorige paragraaf zijn mooie doelen beschreven. Om deze te realiseren is het veranderen van de vergaderstructuur en de spelregels een eerste stap. Nog veel belangrijker is dat een ruime meerderheid van de raad deels anders wil, durft en kan gaan werken.

Willen: begrijpt iedereen waarom de verandering nodig is? Is iedereen ervan overtuigd dat er iets voor hem of haar in zit? Kunnen we het goede behouden, zodat niet alles op de helling komt te staan?

⇒ Het is goed om dit punt open met elkaar te bespreken.

Durven: dit heeft te maken met de overtuigingen bij de raadsleden zelf (bijvoorbeeld: moet ik van mezelf alles perfect doen vanaf de eerste keer?) en de omgeving (accepteren we dat veranderen gaat met vallen en opstaan?).

⇒ Het is goed om dit punt open met elkaar te bespreken.

Kunnen: heeft iedereen de benodigde kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld om in debat te gaan of een open gesprek met inwoners aan te gaan, zonder direct oordelen uit te spreken? Het is belangrijk om uit te schrijven wat voor soort gedrag we verwachten bij bepaalde bijeenkomsten. Bij een beeldvormende bijeenkomst staat het inleven, luisteren, samenvatten en doorvragen bijvoorbeeld centraal.

⇒ Het is wellicht verstandig om in de vorm van een cursus/training aandacht te besteden aan de nieuwe wijze van vergaderen. Het bijbrengen van vergadertechnieken, het maken van afspraken hoe in vergaderingen met elkaar om te gaan en het trainen van de commissievoorzitter (advies raads werkgroep BOB).

D DURF TE EXPERIMENTEN EN LEER VAN DE SUCCESSEN EN MISLUKKINGEN.

Het geeft ruimte en energie als we nieuwe wegen durven te bewandelen en af te spreken dat het best eens mis mag gaan. Als we een avond met inwoners bijvoorbeeld weinig opkomst heeft, dan leren we daarvan en doen het volgende keer anders en beter.

E LEUK WERKT BETER.

Raadsleden en inwoners hebben een druk bestaan. Het bijwonen van bijeenkomsten en vergaderingen komt bovenop allerlei andere activiteiten. Bovendien gebeurt het vaak 's avonds. Niet iedereen bruist van de energie na 20.00 uur. Door bijeenkomsten en vergaderingen qua vorm af te wisselen, interactief te maken en soms verrassend vorm te geven, is deelname aantrekkelijker en leuker. Natuurlijk blijft de inhoud wel voorop staan: de vorm volgt de inhoud en niet andersom.

F DE BEDOELING GAAT VOOR DE REGELS.

Bij het zoeken naar nieuwe werkwijzen helpt het om niet direct alles helemaal dicht te timmeren in Reglementen van Orde. Het geeft lucht en ruimte door te starten vanuit de bedoeling met enkele basisafspraken en daarna een jaar te experimenteren. Over een jaar weten we wat werkt en wat niet en kunnen we zaken formaliseren. Het zoeken naar ruimte en flexibiliteit geldt vooral voor de beeldvormende bijeenkomsten. De oordeelsvormende en besluitvormende bijeenkomsten (raadsvergadering) vereisen strakkere en meer gedetailleerde afspraken.

3. VOORSTEL VOOR TE FORMULEREN UITGANGSPUNTEN

A ONDERSTEUNEN HUIDIGE KERNROLLEN VAN DE RAAD EN EEN RAADSLID.

Een vergadermodel zal vooral de uitgangspunten van het dualisme en de rollen van de raad daarin moeten ondersteunen. De raad heeft drie kernrollen.

Volksvertegenwoordiger: het vergroten van de externe oriëntatie van raadsleden en een goede bekendheid en bereikbaarheid van de raad(sleden).

Kadersteller: ieder raadslid kan door indiening van initiatiefvoorstel, motie of amendement de beleidskoers beïnvloeden. De raad stelt (beleids)plannen vast. En de raad stelt vanuit het budgetrecht de begroting en andere financiële kaders vast. De raad kan ook op basis van de beeldvormende bijeenkomsten een richting aan het college meegeven. Formalisering in een oordeelsvormende bijeenkomst is dan wel nodig.

Controleur: ieder raadslid controleert op hoofdlijnen het door het college gevoerde bestuur: toetsing van het gevoerde bestuur en de uitvoering van beleid aan de financiële en beleidsmatige kaders.

B AANSLUITEN BIJ NIEUWE ACCENTEN IN HET RAADSWERK.

Wij constateren dat er nieuwe accenten in het raadswerk zijn:

- visionair met inhoudelijk verhaal;
- verbinder van mensen rondom maatschappelijke thema's;
- toezichthouder/ borger democratische waarden;
- spelontwikkelaar voor democratisch spel (procesarchitect);
- scheidsrechter of bewaker van democratische processen;
- bewaker van interactie.

Het is de kunst om ervoor te zorgen dat het aangepaste of nieuwe vergadermodel deze ontwikkeling kan faciliteren of zelfs stimuleren. In Uden is deze ontwikkeling al volop bezig, getuige de enorme betrokkenheid bij en resultaten van G1000/ Udenaar de Toekomst.

C VERMINDERING VERGADER- EN WERKDRUK RAADSLEDEN.

Een aangepast of nieuw vergadermodel mag niet meer, maar bij voorkeur gemiddeld minder vergaderavonden en andere bijeenkomsten tot gevolg hebben.

D WE HANTEREN HET PRINCIPE: VERGADERINGEN EN BIJEENKOMSTEN ZIJN OPENBAAR, TENZIJ.

We maken in de geest van de door de raad op 18 februari 2016 aangenomen motie vreemd aan de orde over openbaarheid, artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur leidend. Dit is bij uitstek het kader waar de wetgever zich uitspreekt over de legitieme uitzonderingssituaties op openbaar bestuur. We maken alle vergaderingen en bijeenkomsten van de raad openbaar met de mogelijkheid om, indien zich een dergelijke situatie voordoet, zo nodig daarop een uitzondering te maken in de geest van de Wet openbaarheid van bestuur. Dan is er de noodzakelijke ruimte om over dat bepaalde agendapunt of onderwerp in beslotenheid te vergaderen. In bijlage 5 is dit verder toegelicht en staat achtergrondinformatie.

BIJLAGE 2 INPUT COLLEGE

Op 15 december 2015 heeft de griffier een gesprek gehad met het college. Het college geeft de volgende punten en overwegingen mee aan de werkgroep:

- 1) Actieve informatieplicht is punt van aandacht; er wordt veel geagendeerd. Suggestie: agenderingsfunctie raad versterken.
- 2) Frequentie is te laag, daardoor lange doorlooptijd van raadsvoorstellen. Dit geldt vooral voor ruimtelijke onderwerpen.
- 3) Informatieavonden zijn nu apart, dat kan efficiënter, bijvoorbeeld door bundeling of voorafgaand of aansluitend aan raadscommissie te doen.
- 4) Raadscommissies zijn vrij statisch.
- 5) Waarom hamerstukken niet meteen afhameren? Daarover verschillen de meningen.
- 6) Raad zou meer naar buiten kunnen gaan (beeldvorming).
- 7) Andere manier zoeken van informeren (bijvoorbeeld kraampjes met ambtenaren die toelichting geven) en dialoog met inwoners en organisaties aangaan (inspreken in commissie is drempelig).
- 8) College heeft nu voldoende ruimte om inbreng te leveren.
- 9) In het algemeen: tevredenheid met huidige vergadersysteem.
- 10) Heb aandacht voor de eenmansfracties.
- 11) Heb aandacht voor de benodigde vaardigheden voor discussie/ debat en wellicht training hiervan.

BIJLAGE 3 INPUT MANAGEMENTTEAM

Op 6 januari 2016 heeft de griffier een gesprek gehad met het managementteam. Het managementteam geeft de volgende punten en overwegingen mee aan de werkgroep:

1. Lage frequentie levert regelmatig problemen op (bijvoorbeeld bij bestemmingsplannen en gemeenschappelijke regelingen).
2. Beeld-, oordeels- en besluitvorming lopen regelmatig door elkaar heen. Beeldvorming vereist bepaald gedrag (luisteren, samenvatten en doorvragen, je mening even voor je houden, enz). Dat is in het algemeen voor iedereen best lastig.
3. Het huidige systeem is star, weinig bruisend en intern gericht.
4. De raad kan veel meer gebruikmaken van de ambtelijke expertise en kennis in de samenleving. Bijvoorbeeld door met marktkraampjes te werken waar raadsleden met ambtenaren en instellingen in gesprek kunnen (beeldvorming).
5. De cultuur is behoorlijk monistisch; dat belemmert enerzijds de vrije en open discussie en bevordert anderzijds de bestuurbaarheid.

ADVIES RAADSWERKGROEP BOB OVER BEELDVORMENDE FASE

Deze fase staat in het teken van informatie verzamelen. De raad dient meer vooraan in het proces te worden betrokken. De vorm waarin dit wordt gegoten kan divers zijn. Er kan een soort werkbezoek gearrangeerd worden, insprekers worden gehoord, schriftelijke vragen worden gesteld, er wordt een technische bespreking of toelichting gepland met ambtenaren of externe deskundigen. De burger kan in deze fase volop participeren of inspreken. Ook voor overleg met maatschappelijke organisatie, burgerparticipatieraden en anderen is daarvoor in deze fase plaats. Er worden nog geen meningen gegeven, doel is om alle informatie te verkrijgen die noodzakelijk is. Deze fase moet ruim worden gezien en biedt allerlei mogelijkheden om ter plaatse of anderszins de kennis van de leden van de raad in het algemeen of op een specifieke zaak op een hoger peil te kunnen brengen. De raadsleden ronden de interactie met de burger onafhankelijk van het college af (duale positie). Daarna gaat de fase in waarin de raad zich verstaat met het college om de beeldvorming compleet te krijgen.

Door in deze fase alle werkbezoeken, inspraakreacties etc. bijeen te brengen kent deze fase dus meer varianten in de wijze waarop dit plaatsvindt. Het is aan het presidium of een werkgroep uit de raad om hieraan op de meest daarvoor geëigende wijze invulling te geven.

Dat betekent ook dat de vorm vrij gelaten moet worden. Over het algemeen betekent dit dat alle raads- en commissieleden, maar zelfs een bredere achterban daaraan zouden kunnen deelnemen. Laagdrempelige deelname dus. Zowel de raadsleden als de achterban zijn dan voldoende toegerust om de volgende fase te betreden. De voorbereiding van de fracties op beeldvormende vergaderingen is dus minimaal; er hoeft geen vooroverleg plaats te vinden of huiswerk te worden gedaan.

ADVIES RAADSWERKGROEP BOB VOOR OORDEELSVORMENDE FASE

Na afronding (en dus pas daarna) van de beeldvormende fase wordt het inhoudelijke politieke debat (tussen de fracties) gevoerd in een oordeelsvormende commissievergadering. Deze is gericht op het formuleren van een politiek standpunt op grond van argumenten en de weging daarvan. De informatie heeft men in de beeldvormende bijeenkomst(en) al opgehaald, nu komt het aan op het grond van de verzamelde informatie de meningen onderling uit te wisselen en te vormen. Tussen de beeldvormende bijeenkomst(en) en de commissievergadering bestaat een goed moment om met de eigen fractie een eerste interne afweging te maken en tot een eerste intern standpunt te komen.

Na uitwisseling van alle argumenten is het aan de voorzitter om tot een afrondende conclusie te komen. Die conclusie kan dan worden doorgeleid naar het college of, in geval het al een voorstel van het college was, worden doorgeleid naar de raad ter besluitvorming.

In geval alle fracties eensluidend zijn in hun oordeel betekent dat een hamerstuk voor de raad.

Je kunt je afvragen of het in deze vergadersystematiek (op termijn) nog nodig is om drie verschillende commissies op te tuigen. Willen we van de vermindering van de werklust en vergaderdruk werkelijk een punt maken, dan kan hier een belangrijke stap worden gezet tot samenvoeging van commissie of een systematische raadsavond met een vorm van een abc-vergaderagenda.

1. ALGEMEEN

De in de Gemeentewet opgenomen voorschriften met betrekking tot de openbaarheid van de vergaderingen van de gemeenteraad worden tot de fundamentele beginselen van het gemeenterecht gerekend. Het uitgangspunt is dat besloten vergaderingen uitzonderingen behoren te zijn. Waar mogelijk moeten volks vertegenwoordigende organen in openbaarheid vergaderen.

In deze bijlage is het uitgangspunt D uit paragraaf 3 toegelicht: ‘vergaderingen en bijeenkomsten zijn openbaar, tenzij’.

2. WETTELIJK UITGANGSPUNT: OPENBAAR VERGADEREN

De openbaarheid van de raads- en commissievergadering wordt voor het leeuwendeel geregeld in artikel 23 respectievelijk 82 lid 5 van de Gemeentewet. Heel formeel bestaat de besloten vergadering niet, en spreek je van een besloten deel van een openbare vergadering.

Zonder in detail te treden schets ik hieronder kort de procedure die de raad dient te volgen als hij besloten wenst te overleggen. Hieruit blijkt boven alles dat de wetgever heeft willen voorzien in zorgvuldigheid.

Belangrijkste aandachtspunten bij het afwijken van openbaar vergaderen:

- een raads- of commissievergadering moet altijd openbaar beginnen;
- wanneer tenminste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt, óf, de voorzitter het nodig oordeelt, worden de deuren (zonder daarover te beraadslagen) gesloten;
- aanwezige burgers, de pers, wethouders en de ambtenaren (m.u.v. raadsgriffier) moeten de raadszaal verlaten;
- de raad beslist (‘met gesloten deuren’) of in beslotenheid (verder) zal worden vergaderd én of gewenst is dat anderen aanwezig moeten zijn bij de beraadslagingen in het besloten deel (bijvoorbeeld wethouders, bepaalde ambtenaren of externe deskundigen);
- van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag gemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de raad anders beslist en tevens is er mogelijkheid om formeel geheimhouding op te leggen o.g.v. art. 25 Gemeentewet).

In de gemeentelijke praktijk wordt (buiten het formele wettelijke kader om) vaak gekozen voor een andere vorm als het gaat om een (besloten) informatief of voorbereidend overleg. Bijvoorbeeld – én die kennen we in Uden ook – een (besloten) informatiebijeenkomst voor raadsleden, waarin geen standpunten worden ingenomen en geen besluiten worden genomen.

In de praktijk is dit weliswaar een "praktische" oplossing, maar formeel staat het op gespannen voet staat met het uitgangspunt van openbaarheid.

3. VERTROUWELIJKHEID EN GEHEIMHOUDING

Het is geen automatisme dat het besprokene in een besloten vergadering ook vertrouwelijk of geheim is. Het is van belang om vertrouwelijkheid en geheimhouding altijd goed te onderscheiden. Zo moet er steeds nadrukkelijk worden stilgestaan bij de vraag of vertrouwelijkheid voldoende is of dat er uitdrukkelijk geheimhouding moet worden opgelegd.

Vertrouwelijkheid

Vertrouwelijke informatie aan de raadsleden, zowel schriftelijk als mondeling, komt regelmatig voor. Zonder dit per geval concreet af te spreken wordt aangenomen dat de raadsleden die de vertrouwelijke informatie ontvangen er ook vertrouwelijk mee omgaan. Vertrouwelijkheid is een afspraak én openbaar maken van vertrouwelijke informatie is iets anders dan het schenden van de formele geheimhoudingsplicht. Het stempel vertrouwelijk heeft op zichzelf geen juridische betekenis. Het zich houden aan vertrouwelijkheid is een politieke/bestuurlijke fatsoensnorm.

Geheimhouding (art. 25, 55, 86 Gemeentewet)

De gronden voor geheimhouding zijn neergelegd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Tot de kwalificatie 'geheimhouding' van informatie moet expliciet worden besloten. De schending van de geheimhoudingsplicht is strafbaar gesteld. De geheimhouding geldt voor degenen die bij de behandeling aanwezig waren en voor hen die van de stukken kennis dragen.

4. 'DE GRONDEN VAN GEHEIMHOUDING', ARTIKEL 10 WOB

De Wet Openbaarheid van bestuur waarborgt de openbaarheid en regelt in artikel 10 de uitzonderingen. Zoals hierboven gesteld kan een bestuursorgaan enkel geheimhouding opleggen op grond van een belang genoemd in artikel 10. Voor het al dan niet openbaar vergaderen als gemeenteraad wordt echter niet direct deze wettelijk verbinding gelegd. Artikel 24 Gemeentewet geeft een aantal verboden, maar geeft niet direct de verplichting om aan artikel 10 Wob te toetsen.

Zie artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur op de volgende pagina.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

5. OPENBAARHEID VERGADERINGEN EN BIJeenKOMSTEN VAN DE RAAD

Artikel 16 van de Gemeentewet stelt dat de raad een reglement voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden dient vast te stellen. In Uden zijn we gewoon dat het presidium, raadswerkgroepen en informatieavonden in beginsel niet openbaar zijn. Themavonden zijn wel openbaar. Een werkwijze die we hebben geadopteerd van het agendaoverleg van voor het dualisme. Dit is (destijds en nog steeds) niet vastgelegd in een protocol, regeling of verordening. We hanteren nu eigenlijk een methodiek die gelijkstaat aan een vergadering. Als je niet wordt uitgenodigd, ben je niet welkom. Zoals hierboven aangegeven verhoudt dat zich soms lastig met de uitgangspunten van een democratisch gekozen bestuursorgaan.

Er zijn natuurlijk momenten en bestuurlijke situaties die noodzakelijk vragen om besloten behandeling, vertrouwelijkheid en/of geheimhouding. De gemeentewet biedt immers ook (in artikel 169 resp. 180) ruimte aan het college om inlichtingen niet te vertrekken aan de raad als het in strijd is met het openbaar belang.

Voor de formele vergaderingen van de raad en het opleggen van geheimhouding zijn we gehouden aan de wettelijke voorschriften. Er is echter wel ruimte om nadere vorm te geven aan de andere bijeenkomsten waar de raad deel aan heeft (presidium, raadswerkgroepen, informatie- en themabijeenkomsten e.d.). Het is zaak om als volksvertegenwoordiging daar waar mogelijk openbaar te opereren en zo nodig de ruimte te vinden om daar een uitzondering op te maken als de situatie daar om vraagt.

Als uitgangspunt zou artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur meer leidend moeten zijn. Dit is bij uitstek het kader waar de wetgever zich uitspreekt over de legitieme uitzonderingssituaties op openbaar bestuur. Het advies is: maak de vergaderingen en bijeenkomsten van de raad openbaar met de mogelijkheid om, indien zich een dergelijke situatie voordoet, zo nodig daarop een uitzondering te maken in de geest van de Wet openbaarheid van bestuur. Dan is er de noodzakelijke ruimte om over dat bepaalde agendapunt of onderwerp in beslotenheid te vergaderen.

BIJLAGE 6 REACTIE FRACTIES OP DOELEN, RANDVOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN

Jong Uden vraagt zich af hoe we ervoor gaan zorgen dat we niet meer gaan vergaderen. De fractie merkt op dat de raadsleden meer in het voortraject gaan doen. De raad moet daarbij oppassen niet op de stoel van de uitvoering/ ambtenaren te gaan zitten. Tot slot merkt de fractie op dat raadswerkgroepen geen besluiten kunnen nemen. Dat gebeurt in openbare raadsvergaderingen.

Het CDA wil en durft. Of iedereen het al kan is nog de vraag. De fractie suggereert om goed naar ervaringen elders in het land te kijken, vooral met het BOB-model.

De SP vindt de notitie nog erg abstract. De fractie vindt dat we niet teveel moeten praten, maar aan de slag moeten. Willen en durven is geen probleem. Het kunnen is ook van anderen afhankelijk. De fractie stemt in met de notitie. Tot slot vindt de fractie het van belang dat de raad straks redelijk unaniem besluit.

De PvdA vindt het een ambitieuze notitie. Het BOB-model vindt de PvdA erg goed. De fractie is van mening dat de raad daar nog niet zo goed in is, vooral het onderdeel beeldvorming is een uitdaging. Doel D vindt de fractie erg belangrijk. We moeten het gaan doen, vindt de PvdA. Het is 'gaaf' als het lukt.

Gewoon Uden wil weten wat er nu mis is. De fractie merkt op dat niet alle veranderingen verbeteringen zijn. De fractie geeft aan dat de G1000 niet meer bestaat.

D66 stemt in met de notitie.

De VVD vraagt zich af of het nieuwe model effectiever is. De fractie zegt nog geen 'ja'. Wellicht is het een optie bepaalde onderdelen te veranderen. De fractie merkt op dat in de notitie niet staat wat er nu 'fout' is. De fractie wil graag een terugkoppeling van het bezoek elders. Tot slot geeft de fractie aan misschien op de rem te gaan trappen.

Agenda Politieke Avond 17 december 2015

Raadsvergadering 19.30 – 20.15 uur

Hamerstukken

RV Wijziging GR–RAV van West– en Midden Brabant,
RV Aanpassen belastingen, rechten en tarieven 2016
RV Bestemmingsplan Zeelandsedijk Volkel, RV Bestemmingsplan Steeuwichtweg Uden
RV Bestemmingsplan Recreatieve poort De Bosrand Uden
RV Jaarprogramma Wabo en Milieu 2016, RV Duurzaamheidsagenda 2015 – 2020

Besprekstukken

RV Onderhoud gemeentelijke eigendommen, RV Legesverordening 2016, RV
Bestuursrapportage 2015, RV Overheveling budgetten, Motie vreemd aan de orde
'Openbaarheid'

Vragenuur

Vragen CDA over Kruising Oudedijk–Nieuwedijk

Informatieronde

Geen onderwerpen dus vervalt.

Pauze 20.15 – 20.30 uur

Raadsc commissie Samenleving en Bestuur 20.30 – 22.00 uur

Controle

Informatienota Amendement CDA gebruiksmogelijkheden MFA (Van Merwerode)
Informatienota Evaluatie tarievenbeleid accommodatiebeleid (Van Merwerode)
Informatienota Contracten zwembad (Tuithof)
Informatienota Privacy sociaal domein (Overmans en Vonk)
Informatienota Beschermd wonen (Overmans en Vonk)

Raadsc commissie Ruimte, Economie en Financiën 20.30 – 22.00 uur

Controle³

Informatienota 'Voortgang Woningbouwprogramma' (Peerenboom)
Informatienota 'Uitvoering motie bundeling promotiegelden..' (met meesprekers) (Vonc)

Oordeelsvorming

RV Omgevingsvisie Uden 2015 (Peerenboom), RV Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (Van Merwerode), RV Ontwerp Geurbeleid (Van Merwerode)

³ In verband met vereiste aanwezigheid wethouders starten we met het blok 'controle'.

Agenda Politieke Avond 14 januari 2016

Raadsvergadering 19.30 – 20.45 uur

Bespreekstukken

RV Omgevingsvisie Uden 2015

RV Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan

RV Ontwerp Geurbeleid

Moties vreemd aan de orde 'Uitvoering motie bundeling promotiegelden citymarketing en centrummanagement

Pauze 20.45 – 21.00 uur

Informatieronde 21.00 – 22.00 uur

Workshop 'Instrumenten van de raad'⁴

Informatiebijeenkomst van het college over Transformatie Sociaal Domein

Raadscommissie Samenleving en Bestuur

Deze vervalst.

Raadscommissie Ruimte, Economie en Financiën

Deze vervalst.

⁴ Deze workshop herhalen we nog een keer wanneer er een informatiebijeenkomst voor de raadscommissie *Ruimte* is geprogrammeerd, zodat alle raadsleden die dat willen deze workshop kunnen volgen.

Agenda Politieke Avond 4 februari 2016

Informatieronde

Geen onderwerpen, dus vervalt.

Raadscommissie Samenleving en Bestuur 19.30 – 21.30 uur

Beeldvorming (vervalt)

Oordeelsvorming

RV Garantstelling geldleningen Brabant Wonen (Peerenboom)

RV Toekomst kunstcollectie (Van Merwerode)

RV Wijziging verordening activiteitenfonds (Overmans)

RV Wijziging GR Werkvoorzieningschap (Overmans)

RV Beheer en beleidsplan sportvelden (Tuithof)

RV Wijziging GR BHIC (Hellegers)

Controle⁵

Informatienota Beleidsvisie GGD (Vonk)

Raadscommissie Ruimte, Economie en Financiën 19.30 – 21.30 uur

Beeldvorming

Presentatie onderzoek naar mogelijkheden voor economische spin-off van de vliegbasis Volkel (Hellegers)

Oordeelsvorming

RV Bestemmingsplan Ontginningsweg Odiliapeel (Peerenboom)

Controle

Informatienota Aanvullende prestatieafspraken (Peerenboom)

Problematiek restgronden (Peerenboom)

Rondvraag

⁵ Er waren nog meer informatienota's geagendeerd, die komen drie weken later aan bod, om de programmering voor de raadscommissies in balans te houden.

**BIJLAGE 8 VERSLAG GESPREK RAADSWERKGROEP 'VERKENNING
VERGADERMODEL' MET WERKGROEP 1 G1000 (BURGERPARTICIPATIE)
OP 29 MAART 2016**

Aanwezig: Maurits van den Bosch, Ingeborg Tros, Annemarie van Asseldonk, Fred van den Bosch, Jeroen Smarius, Stan Willems, Chantal Schoen, Bouke Wijma, Ferry Groenendijk, Ria Kauffman, Jan Jongedijk, Ineke de Wild, Pieter van Etten en Gerald Gnodde

Jan licht toe dat de werkgroep als focus de representatieve democratie heeft en gericht is op het verbeteren van processen (dus geen doe-democratie en inhoud).

De werkgroep vindt het voorstel een 'mooie grote stap' en iets om 'trots op te zijn'. Het is belangrijk om samen te evalueren en te leren. We mogen met zijn allen fouten maken. Door dat vooraf uit en af te spreken, neemt de druk af. Mensen stellen zich daardoor meer open.

Jan merkt op dat voorstel gericht is op meer tijd en ruimte voor beeldvorming en werken vanuit de bedoeling ('meer geest en minder letter'). Toch bevat het voorstel nog veel regels en mechanieken. Dat maakt het complex. Ferry onderschrijft dat. Gerald stelt hierop dat in een politieke context spelregels en criteria helpen om het over de inhoud te kunnen hebben in plaats van over procedures.

De werkgroep benadrukt het grote belang van verwachtingenmanagement. Als de gemeenteraad informatie ophaalt (beeldvorming), willen de deelnemers weten wat daarmee gaat gebeuren en hoe de vervolgstappen eruit zien. Als dat vooraf helder is, raken mensen makkelijker enthousiast om mee te doen.

De bijeenkomsten moeten laagdrempelig zijn. Mensen moeten makkelijk in kunnen stappen. Daarvoor moet herkenbaar zijn: wie heeft welke rol en invloed in welke fase. Het BOB-model kan daarbij helpen. De winst van het voorstel zit voor de raadsleden vooral in het versterken van de beeldvorming.

Fred: beeldvorming is het hart van het voorstel. Voor de Informatieronde is echter maar drie kwartier gepland. Gerald geeft aan dat dit tijdsblok indicatief is. Als het nodig is, nemen we meer tijd. We gaan flexibel te werk.

Ingeborg brengt in dat luisteren best lastig is. Het is belangrijk om goed terug te koppelen wat je met de input doet. Ria geeft aan dat het organiseren van een training de gewenste beweging kan ondersteunen.

Jan merkt op dat we de informele rol van de raadsleden eigenlijk gaan formaliseren. Annemarie reageert hierop en stelt dat bij sommige onderwerpen de raad eerder aan zet wil zijn. Elk raadslid houdt natuurlijk de contacten met inwoners en organisaties (een op een of als fractie).

We bespreken hoe we meer gebruik kunnen maken van de kennis en kunde van de Udenaren. Dat kan door uitnodigen en netwerken. De ultieme manier is in de ogen van Chantal en anderen: laten zien dat je er iets mee doet. Ook is het belangrijk duidelijk te maken dat je niet automatisch alle resultaten van de insprekers overneemt. Het is goed insprekers nog een keer uit te nodigen bij de oordeelsvorming. Ze zien dan wat de raadsleden met de informatie doen. Daar ligt nog een leerpunt: soms is ook in de oordeelsvorming de dialoog erg belangrijk. Jan merkt op dat in het algemeen de besluitvorming goed moet aansluiten op de beeld- en oordeelsvorming.

Iedereen is het erover eens dat bij beeldvorming een andere vorm van burgerbetrokkenheid past dan bij oordeelsvorming. Terugkoppeling is bij de oordeelsvorming erg belangrijk. De werkgroep ziet in dat inwoners en raadsleden niet samen beslissen.

Stan en Annemarie vinden het sterkste aan het voorstel dat de raad eerder aan zet is bij bepaalde thema's. Het gaat dan vooral om de beeldvorming. Uiteindelijk gaat het daardoor ook sneller.

Stan vindt het goed dat alle raadsleden op een avond in het gemeentehuis zijn. Inspreken bij informatieavonden kun je dan ook organiseren.

Ingeborg is van mening dat de kwaliteit van de besluitvorming omhoog gaat. Je doet het immers niet meer alleen. Je krijgt veel meer input van inwoners en organisaties.

Jan roept de vraag op hoe we meer inwoners kunnen betrekken. Als suggesties komen naar voren: reclame campagne en laten zien dat je iets met de input doet.

Jan vraagt hoe de raad tot de keuze van beleidsthema's komt, waarbij hij eerder aan zet wil zijn. Gerald antwoordt dat twee criteria gelden: de raad moet iets te kiezen hebben en het onderwerp moet leven onder (een deel van) de Udenaren. Voor het komend half jaar zijn gekozen: onderwijshuisvesting en IBN. Gerald en Jeroen benadrukken dat het wennen is om 'groene' onderwerpen te agenderen.

Tot slot spreken we af dat Gerald het verslag deze week naar Jan mailt. De werkgroep kan het indien nodig aanvullen. Gerald nodigt iedereen uit:

- met de raads werkgroep mee te gaan naar Oss: 21 april vanaf 19.00 uur beeldvormende avond van de raad in het Stadhuis;

- aanwezig te zijn en eventueel in te spreken bij de raadscommissie Algemene Zaken op 22 juni 2016 (vanaf half acht in het gemeentehuis). Iedereen die dat wil kan zijn of haar mening laten horen tijdens deze vergadering (inspreken). Graag de dag ervoor even aanmelden bij de griffier. De raadscommissie bespreekt dan het voorstel voor het nieuwe vergadermodel 'voor' (oordeelsvorming). De raad neemt daarna op 8 juli een besluit.